

10e jaargang
nummer 1
19 februari 2015

S mengev t

Promotie Jan Willem le Grand

Het taboe blijft ons bezighouden

Schakende beroemdheden

Tweemaandelijks cluborgaan van Schaakcombinatie HTV

Titelpagina: Eric Alvares analyseert na zijn overwinning in Delft (foto: André Wagner)

Inhoud

- 4 Colofon
- 5 Van de redactie / *Pim van der Meiden*
- 6 Promotie / *Kees van Gelder*
- 7 Dr. J.W. le Grand / *Pim van der Meiden*
- 8 Interne competitie
- 9 Stijn Gieben behaalt dubbelslag / *André Wagner*
- 11 Het taboe (vervolg) / *Maarten Stolte*
- 13 Externe competitie
- 21 Ratinglijst februari
- 22 Schakende beroemdheden / *André Wagner*
- 25 Stukken die elkaar in de weg staan, deel 4 / *William van Zanten*
- 30 Schaakagenda

Samengevat is het clubblad van Schaakcombinatie HTV

Verschijnt 6x per jaar

Redactie: Pim van der Meiden (hoofdredactie), André Wagner (eindredactie)

10e jaargang nummer 1 - 19 februari 2015

Kopijdatum volgende clubblad: 18 april (verschijnt 23 april)

Kopij tijdig inleveren bij: Pim van der Meiden (gwvandermeiden@ziggo.nl)

Colofon

Bestuur

Voorzitter

Ben Spierings voorzitter@schaakcombinatiehtv.nl 3629780

Secretaris

Kees van Gelder secretaris@schaakcombinatiehtv.nl 7809595

Penningmeester

Sander Pauw penningmeester@schaakcombinatiehtv.nl 06-55134781

PR & Sponsoring (a.i.)

vacant pr@schaakcombinatiehtv.nl

Wedstrijdleder extern

Geurt Jan v.d. Meiden wl-extern@schaakcombinatiehtv.nl 06-53583480

Wedstrijdleder intern

Lex van der Meer wl-intern@schaakcombinatiehtv.nl 3282676

Jeugdleder

Ton Bodaan jeugdleder@schaakcombinatiehtv.nl 3912062

Commissarissen

Webmaster

Eric Alvares efsalvares@hotmail.com 06-41330092

Materiaalbeheerder

vacant

Jeugdbegeleiding

Ton Bodaan, Timo Bottema, Twan van der Togt, Olav van Leeuwen, Mei Luk, Ricki Luk, Cor Kanters, Hugo van der Laan, Geurt Jan van der Meiden, Andrea Bajireanu

Speellokaal: Bosbeskapel, Bosbesstraat 5, 2564 PA te Den Haag, 070-3689796

Speelavond: Donderdag

Speeltijden: Jeugd tot en met stap 2: 18:30 tot 19.30 uur;
Jeugd stap 3 en hoger: 18:30 tot 19:45 uur;
Senioren: vanaf 19:45 uur

Contributie: senioren: € 105 per jaar; jeugd: € 95 per jaar; gezinslid tweede junior: € 15 korting per jaar; derde junior: € 30 korting per jaar;
IBAN: NL97 INGB 0005255286 t.n.v. Schaakcombinatie HTV

Internetsite: <http://www.schaakcombinatiehtv.nl>

Gemopper

Pim van der Meiden

Een lichte irritatie heeft zich van uw hoofdredacteur meester gemaakt. Groot enthousiasme is bij de leden niet te bespeuren geweest om eens met een originele bijdrage in *Samengevat* te komen. Er is een rubriek *Ingezonden brieven*, mijne heren, en u komt niet alleen maar om een spelletje te verliezen of te winnen. Vier leden van de club zijn naar het Tata Steeltoernooi geweest, de heren hebben het gezellig gehad, maar er geen moment aan gedacht de andere leden van de club zo enthousiast te maken volgend jaar ook eens te komen. Vroeger was het wel anders, toen gingen zoveel leden van SHTV naar Wijk aan Zee dat op de club wekenlang over niets anders werd gesproken.

Een onderwerp waar ook eens een hartig woordje over gesproken moet worden is het teruglopende ledental, in ieder geval van de senioren en zeker van de actieve leden. Het schijnt niemand op te vallen, maar het zijn altijd weer dezelfde die het moeten doen. Nieuwe gezichten zien we niet en dit alles geeft natuurlijk wel een vertrouwd gevoel, maar er moet toch nieuw leven in de brouwerij komen.

Altijd zijn het weer dezelfde personen en wij hebben er nu eens genoeg van. Komt U ook eens met een verhaal. Het clubblad is om in te lezen, zeker, maar u kunt er ook eens in schrijven. Het is derhalve de hoogste tijd dat de leden eens in actie komen en blijk geven van ongenoegen over alles wat er op de club mis gaat. De geestigste inzendingen zullen beloond worden met plaatsing en we hopen vurig op een paar nieuwe redacteurs die van *Samengevat* een vrolijker blad zullen maken.

Promotie

Kees van Gelder

Acht pionnetjes hebben we en ze willen allemaal naar voren. Sterker nog, ze kunnen alleen maar naar voren, want achteruit mag niet. En allemaal hebben ze maar één doel, de achterste rij: promotie. Dat geluk is natuurlijk niet voor allen weggelegd, de meeste halen het niet en meestal halen ze het allemaal niet. Hun baasje, de schaker, moet keuzes maken en de ene opofferen voor de andere. Maar alle schakers willen promotie bewerkstelligen, of ze nu De Groot heten of Le Grand.

Daarvoor is overzicht nodig en hard werken. Soms moet je er de hele wereld voor rondreizen of althans het hele schaakbord. Geliefde stukken, zoals dames, krijgen het moeilijk, want alles is gericht op dat ene doel. En dan heb je ook nog tegenwerking van de tegenstander.

Op een gegeven moment is het doel bijna bereikt. Hij heeft geen tegenstrevers meer en promotie lijkt onafwendbaar. Maar het moet toch nog eventjes gebeuren, liefst onder grote publieke belangstelling. Zover was Jan Willem le Grand gekomen op de vroege ochtend van 23 december 2014. Het blijft altijd spannend, maar alles ging naar wens en om 12 uur precies werd het promotierecht bereikt.

De hoofdarbiter, die voor deze gelegenheid promotor genoemd werd, nam het woord en vroeg Jan Willem tot wat hij wilde promoveren: tot dame, toren, loper of paard? Hij antwoordde gevat: tot doctor.
En aldus geschiedde.

SHTV feliciteert Jan Willem met het mooiste dat een schaker kan bereiken: promotie.

Dr. J.W. le Grand

Pim van der Meiden

Op 23 december vond in het leven van Jan Willem een belangrijke gebeurtenis plaats en het was niet helemaal toevallig dat juist Kees van Gelder en ik daarbij aanwezig waren. Niet alleen om blijk te geven van de belangstelling van bestuur en redactie, maar ook uit persoonlijke betrokkenheid, een gevoel van ‘A la recherche du temps perdu’, al was nu juist Frans een onbelangrijke taal bij de internationaal-wetenschappelijke plechtigheid.

Zelf keek ik verbaasd toen een vrouwelijke pedel na een uur binnenkwam en luid “Hora est” door de zaal riep. “Bestond dat in jouw tijd al?” vroeg ik mijn buurman. De wereld draait altijd weer sneller om zijn as dan je denkt. De promotieplechtigheid van Kees was ook afgesloten door een vrouwelijke pedel en voor de desbetreffende dame was het zelfs de afsluiting van haar loopbaan. Paranimfen blijken niet meer te bestaan en de aandacht die echtgenote, zoon en dochter kregen, was in onze tijd ongekend. Hooguit bij de laudatio kwamen ze ter sprake. De taal die gesproken werd, was moeilijk te verstaan. Gelukkig had ook Kees er moeite mee, al is hij eindeloos beter doorkneed in het sociologenjargon dan ik.

Nog even de belangrijkste feiten. Tegenwoordig zijn promoties aan de orde van de dag en wordt niet gewacht tot borreltijd en met alleen sinaasappelsap verlieten we de promotieruimte. Het proefschrift van Jan Willem werd uitgereikt en ik geef hier de Nederlandstalige titel *Duurzame paden of Verkrampde ontwikkeling? De dynamiek van rurale gemeenschappen in de Andesvalleien van Bolivia*. Helemaal achterin het boek staat ook nog een Nederlandse samenvatting van 9 bladzijden.

Geleidelijk worden doctorstitels van minder gewicht. Zelfs op visitekaartjes schijnen ze te verdwijnen. Bij SHTV is de macht nog stevig in handen van doctores, in zoverre dat bestuur (zie elders) en clubblad de jonge doctor (nou ja, hij is al over de vijftig) geluk wensen met het behalen van de academische graad en dat we daar de aandacht van al onze leden op vestigen. Zo mogelijk nog meer zijn we onder de indruk van de wetenschappelijke prestatie.

Interne competitie

Tweederde van de competitie is achter de rug en we hebben een nieuwe leider. In onderstaand overzicht staan alleen de spelers vermeld die minimaal één avond aanwezig zijn geweest.

Stand na ronde 18	Cat.	Score	Prt	Ptn	W	R	V	
1	Thomas de Ruiter	A	943,0	16	12,5	12	1	3
2	Stijn Gieben	A	930,4	11	10,0	9	2	0
3	Ton Bodaan	A	729,7	6	4,0	3	2	1
4	Ben Spierings	B	717,8	9	4,5	2	5	2
5	Jan Verheijen	B	702,1	13	7,5	6	3	4
6	Hans Segers	A	700,0	8	6,0	6	0	2
7	Piet Sikkes	B	653,4	11	5,5	4	3	4
8	Twan van der Togt	A	640,7	4	3,5	3	1	0
9	Jan W le Grand	B	640,7	9	5,5	5	1	3
10	Maarten van der Vegt	D	633,9	13	7,5	6	3	4
11	Cor Kanters (J)	B	616,3	9	6,0	5	2	2
12	Olav v Leeuwen	B	597,0	5	3,5	3	1	1
13	Armin Segger	A	594,0	7	2,5	2	1	4
14	Justus v Klaveren (J)	C	587,2	8	4,0	3	2	3
15	Evert Baak	A	586,5	0	0,0	0	0	0
16	Kees v Gelder	C	537,6	15	8,5	7	3	5
17	Lex vd Meer	C	520,9	12	5,0	4	2	6
18	Pim vd Meiden	C	520,4	10	4,0	4	0	6
19	André Wagner	B	515,7	11	5,0	4	2	5
20	Timo Bottema	A	470,8	2	1,5	1	1	0
21	Rob Dijkstra	C	469,5	17	8,0	6	4	7
22	Jan Bonsel	D	468,5	13	7,5	7	1	5
23	Peter Vorstermans	A	449,4	2	2,0	2	0	0
24	Gert-Jan Willighagen	A	420,9	1	0,5	0	1	0
25	Karl Baak	A	407,5	1	1,0	1	0	0
26	Henk Bouma	D	397,2	11	5,0	5	0	6
27	Eric Kwappenberg	D	357,7	11	4,5	4	1	6
28	Noud van der Togt	D	334,6	2	1,5	1	1	0
29	Eric Alvares	C	318,4	2	1,0	1	0	1
30	Elmer Boon	D	256,2	2	1,0	1	0	1
31	Gabriela Cazacu	A	189,1	1	0,0	0	0	1
32	Wim Vermeulen	D	169,0	15	2,0	2	0	13
33	Leo Nijst	D	130,5	12	2,0	2	0	10
34	Martin Brummelkamp	D	65,5	17	0,5	0	1	16

Stijn Gieben behaalt dubbelslag

André Wagner

De dubbelslag, zowel open snelschaakkampioen worden, als clubkampioen snelschaken. Het lukte Stijn dit jaar, om te beginnen het Oliebollentoernooi.

Het ging natuurlijk in de eerste plaats om de olieballen en appelbeignets en het weerzien met oude vrienden, bekenden en begeleiders van het jaarlijkse zomerkamp, maar de negen rondjes snelschaken mochten zeker niet vergeten worden, want daarvoor ben je een schaakclub. Bovenaan de lijst prijkten een aantal sterke deelnemers waarvan enkelen zich gingen mengen in de strijd om de felbegeerde titel van 'Oliebol van het jaar 2014'. De winnaar van de drie voorgaande jaren, Melchior Vesters, won van Stijn, maar die liet vervolgens geen steken meer vallen. Op een half punt volgde Twan zich met alles-of-nietspel tussen de andere twee wurmde.

Aan het eind van de avond konden 13 van de 32 deelnemers met een prijsje naar huis om de feestdagen te gaan vieren.

		rating	score	w.p.	SB
1	Stijn Gieben	2120	7.5	50.5	40.75
2	Twan van der Togt	2018	7.0	51.0	37.00
3	Melchior Vesters	2148	6.5	54.5	39.25
4	William van Zanten	2033	6.5	54.0	36.75
5	Gerard Milort	1973	6.5	50.5	33.25
6	Ton Bodaan	1891	6.0	46.5	25.50
7	Cor Kanters	1677	6.0	45.5	25.50
8	Jan Willem le Grand	1937	5.5	45.0	21.25
9	André Wagner	1619	5.5	34.5	19.25
10	Han Nicolaas	1521	5.0	49.0	23.00
11	Gert-Jan Willighagen	1850	5.0	43.5	20.50
12	Jan Verheijen	1594	5.0	40.5	18.00
13	Justus van Klaveren	1428	5.0	37.0	16.50
14	Rik Pronk	1868	5.0	36.0	18.50
15	Evert Baak	1831	4.5	42.5	18.25
16	Karl Baak	1797	4.5	40.0	16.25
17	Rutger Kramer	1550	4.5	34.5	12.25
18	René Weerts	1570	4.0	49.0	18.00
19	Ben Spierings	1736	4.0	46.0	18.00
20	Hans Segers	2014	4.0	44.0	16.00
21	Maarten van der Vegt	965	4.0	37.5	14.00
22	Piet Sikkes	1754	4.0	33.5	8.50
23	Berke Yigittürk	904	3.5	33.0	9.25
24	Eric Kwappenberg	1271	3.5	29.5	7.75

25	Wim Vermeulen	1188	3.5	29.0	9.25
26	Alexander Rietveldt	1272	3.0	43.0	13.50
27	Pim van der Meiden	1338	3.0	35.5	9.00
28	Kees van Gelder	1511	3.0	32.0	5.00
29	Noud van der Togt	899	2.5	31.5	5.25
30	Sietse Luk	1400	2.0	31.5	3.00
31	Jan Bonsel	1419	1.0	34.5	3.50
32	Stella Roeleveld	700	0.5	31.5	1.75

De opkomst bij het clubkampioenschap was historisch laag, maar de gemiddelde sterkte was precies omgekeerd. Bijna de helft van de deelnemers had een rating boven 1800. Diverse redenen hadden er voor gezorgd dat vaste waarden niet aanwezig waren. Het Noteboomtoernooi en de hardnekkige griep van dit jaar deden mensen beslissen niet mee te doen.

Titelverdediger Tjomme was er wel, maar hij moest al snel toezien hoe Ton alleen bovenaan kwam door compromisloze overwinningen en een remise tegen Stijn. Die had op dat moment al twee halfjes verloren. In de middenmoot jojoden de meesten wat op en neer, terwijl Olav, Peter en Jan Willem hun uiterste best deden om dichterbij de leider toe te komen. In de onderste regionen steeg Maarten andermaal uit boven zijn rating.

Ton ging rechtstreeks af op de overwinning, totdat hij in de laatste ronde onverwacht beentje gelicht werd door wapenbroeder Armin. Bij de royale prijsuitreiking (10 prijzen) mocht Stijn zich dus snelschaakkampioen 2015 noemen en behaalde de dubbelslag. Ton en Tjomme eindigden op een half punt achter hem, op eerbiedige afstand gevolgd door de rest van het veld.

		rating	score	wp	sb
1	Stijn Gieben	2085	8.0	47.5	40.00
2	Ton Bodaan	1895	7.5	49.5	40.50
3	Tjomme Klop	2035	7.5	45.5	34.00
4	Peter Vorstermans	1914	5.5	42.5	20.25
5	Jan Willem le Grand	1888	5.0	48.0	20.50
6	Olav van Leeuwen	1810	5.0	48.0	19.50
7	André Wagner	1615	5.0	43.5	15.00
8	Armin Segger	1840	5.0	38.5	17.50
9	Thomas de Ruiter	1771	4.5	42.5	11.75
10	Justus van Klaveren	1514	4.0	40.0	10.00
11	Jan Verheijen	1542	4.0	36.5	8.00
12	Ben Spierings	1703	4.0	33.0	7.00
13	Maarten van der Vegt	1017	3.0	32.5	8.00
14	Kees van Gelder	1511	2.0	31.5	2.00
15	Martin Brummelkamp	0000	1.0	36.5	1.00
16	Wim Vermeulen	1188	1.0	32.5	3.00

Het taboe (vervolg)

Maarten Stolte

De eerste keer dat ik *Een taboe?* van Jan Bonsel in het clubblad 4 september 2014 las klom ik onmiddellijk in de pen om op de uitnodiging tot reactie over te gaan. Ik had dezelfde dag twee A4-tjes volgetikt met dingen die in mij opkwamen met betrekking tot dit onderwerp.

Ik las het de volgende dag na, vond mijn krabbels niet onderhoudend en zag dat ik ook sommige van mijn citaties nog moest gaan verifiëren door op zolder op zoek te gaan naar een boek dat waarschijnlijk ergens in een doos zat waar allemaal zware dozen voor stonden. Uiteindelijk heb ik het er dus bij laten zitten en hoopte dat iemand anders zou reageren op de interessante voorzet van Jan.

Ik was verbaasd dat Jan in het decembernummer rapporteerde dat hij er in het geheel geen reactie op gehad heeft. Dat lijkt wat treurig aan te doen, maar het is in feite de ultieme bevestiging dat het inderdaad een taboe is, zoals Jan vervolgens constateert.

Zaten er gênante zaken tussen mijn krabbels? Nou, het komt erop neer dat ik aan het toegeven was dat ik eigenlijk zelden goed slaap na een partij. Het stond mij inderdaad tegen om daar voor uit te komen. Als ik verlies of remise speel lig ik te woelen in de zelfhaat en als ik win zit ik te stuiteren van de euforie. (De laatste zin is nu een correcte samenvatting van één A4-tje van de aantekeningen van enige tijd terug.)

Want leidt zo'n slechte nacht dan de volgende dag tot slechte prestaties waar de omgeving last van heeft? Op zichzelf natuurlijk wel. Maar daar wil ik dan nu de belangrijke nuance maken dat als ik helemaal niet zou schaken de omgeving nog veel meer last van mij zou krijgen. Overigens geeft de glorie van een overwinning mij meer kracht dan drie potten pindakaas bij elkaar.

Wat off topic wil ik dan ook maar een schaaktrauma met u delen. In de wedstrijd Waagtoren 1 - SHTV 1 te Alkmaar van 12 februari 2011 speelde ik aan bord 4 met zwart een geweldige partij. Heel snel en origineel overspeelde ik een sterke tegenstander om in een enkel toreneindspel met twee pionnen tegen nul te belanden. De overwinning zou ons de 4-4 bezorgd hebben tegen dit op papier veel sterkere team.

Ik werd overmoedig, terwijl het eindspel enige tijd in theoretische remise-toestand verkeerde. Het waren namelijk beiden randpionnen en hoewel mijn tegenstander en ik de eindspeltheorie niet kenden op dit gebied, zagen we tijdens de partij wel in dat het voor de bovenliggende partij niet meevalt om progressie te boeken (Aleksander Henke besliste het kampioenschap van SHTV 1 van

2013-2014 door zo'n eindspel te winnen).

Doordat mijn tegenstander ook niet de optimale zetten deed was er wel een winstweg voor mij, maar het was absoluut nodig om daar eens goed voor te gaan zitten bij de zee van tijd die ik nog had op de klok. Ik sloeg de signalen in de wind en presteerde het om mijn toren weg te blunderen, precies op zo'n manier dat ook de twee vrijpionnen verloren gingen. Mijn tegenstander kwam met een welgemeend "sorry" voor de dag. Een Alkmaarse toeschouwer kwam naar me toe en zei: "je hebt zo goed gespeeld, hoe...?". In het wedstrijdverslag van De Waagtoren werd dit ook als een zeer zeldzame vorm van idiotie bestempeld, aangeduid met een Latijnse term.

En zo gingen we met 5-3 verlies naar huis en degradeerden later dat seizoen. Na een dag of twee kon ik weer normaal slapen, maar op een merkwaardige manier is dit blunderspook zich aan mij blijven openbaren. De eerste keer was dat daags na de wedstrijd toen ik mijn oudste zoon een schone luier gaf "Ach, die toren! En de partij... en het matchpunt! Had ik maar... afschuwelijk." En dit bleef in mij opkomen, iedere keer dat ik hem een luier gaf.

Op een gegeven moment werd hij zindelijk en ik dacht er nooit meer aan. In de herfst van 2012 werd mijn tweede zoon geboren en begon ik weer met het verschonen van luiers: en die toren kwam weer terug! Ik ben voorzichtig optimistisch dat als mijn tweede straks ook zindelijk is deze kwelling voorgoed stopt. Ik heb het natuurlijk wel verdiend, maar gelijk iedere slechterik hoop ik op vrijspraak.

Terug naar de slaap. Ik heb dezelfde observatie als Jan, namelijk dat een gestoorde slaap na een schaakpartij zelden ter sprake komt. Op de club hoor ik er weinigen over en nooit heb ik een dergelijke opmerking (Koos Croes nam Jans remisevoorstel aan met de woorden "dan kun je rustig slapen") direct na een partij gehoord.

Als ik denk aan wat ik over de meesterpraktijk weet dan schiet mij te binnen wat Anatoli Karpov schreef in *Karpov over Karpov* (1992) over professor Zoekhar. De parapsycholoog zou Kortsjnoi gehinderd hebben met vermeende bovennatuurlijke krachten. Karpov legde in zijn boek uit dat Zoekhar slechts in zijn team was gekomen om hem (Karpov) te helpen in slaap te komen. Karpov vertelde dat hij gewend was dat er vroeg of laat slaapproblemen komen gedurende een match. Kennelijk komt de geest niet voldoende tot rust bij deze langdurige reeks van langdurige herseninspanningen. Dat Kortsjnoi zich aan Zoekhar begon te irriteren, kwam Karpov overigens wel mooi uit. Tenminste, zo is denk ik te lezen in dat boek dat bij mij op zolder verstoep is. Welterusten.

Externe competitie

Van griep en noodgrepen (verslag: André Wagner)

Het zit even niet mee voor het eerste team, maar dat zal zeker niet zo blijven. Alleen was het op 7 februari niet de gelukkigste dag voor de vijfde wedstrijd in de KNSB-competitie. Nadat de oproep aan de spelers was verstuurd, kwam al snel de melding dat één van de basisspelers niet fit was om mee te doen en werd Jan Willem bereid gevonden om andermaal in te vallen. Niet veel later kwam de afmelding van een tweede speler en moest er verder gezocht gaan worden. Hoewel grieperig, was Ton bereid om in het uiterste geval mee te gaan. De andere spelers van het tweede werden gepolst, maar vielen één voor één af (andere verplichtingen, vakantie in Italië). Alleen Karl was nog beschikbaar, maar was terughoudend, met ook op vrijdag nog een partij in het HSB PK Senioren. Ton voelde zich iets beter op donderdag en stemde in met deelname, mede omdat hij met Peter mee kon reizen. Het team was rond.

Niet dus. Op de dag voor de wedstrijd haakte Hans af: koortsig van zijn werk vertrokken, dook hij snel onder de wol. Het volgende griepslachtoffer. En zo kwam Karl toch als allerlaatste invaller naar Sliedrecht.

We waren allemaal mooi op tijd in de speelzaal, waar het ontvangende team ook binnendruppelde. Zij hadden hun basisteam beschikbaar en de hoop was dat mijn tactisch geschuif in de opstelling voor compensatie zou gaan zorgen.

Eén van de aardige dingen van het hebben van Peter in het team is, dat hij bijna altijd wel een bekende tegenkomt. Deze keer was hij al snel in gesprek met een oude schoolkameraad, die puur toevallig ook nog eens tegenover hem plaats nam. De partij werd remise, maar dat was geenszins voor de vorm. Er werd stevig gestreden, tot Peter aangaf met remise genoeg te moeten nemen. De stand op de andere borden gaf geen aanleiding om er niet op in te gaan en zo werd de enige puntending een feit. Analyse wees vervolgens uit dat het een verstandig besluit was geweest. De tegenstander stond iets beter.

Ton kwam beter uit de opening in een rustige stelling, maar verloor daarna langzaam de controle en ineens stonden we achter. De griep had gewonnen. De anderen moesten gaan zorgen voor de punten. Karl had de rol van bliksem-afleider en kon vrijuit spelen. Ik had hem vooraf ingefluisterd dat het soms kan helpen als je goed uit de opening komt om dan remise aan te bieden. De witspeler trapte er deze keer niet in. Op het bord ernaast had Stijn in een complexe stelling meer ruimte tegen reuzendoder Wim Pool, die zowel in de externe als de interne competitie zeer succesvol is en de ene overwinning na de andere behaalt. Bij Twan ging het vrij gelijk op, maar had hij nog wel enkele dreigingen te neutraliseren.

Jan Willem speelde een prima partij en had minstens gelijkspel. Daar dus ook

geen problemen in het verschiet. Tjomme moest ook deze keer weer secuur spelen om gelijk te komen, maar het zag er naar uit dat hij dit wel zou gaan bewerkstelligen. Het kostte alleen wel een boel tijd. Dat laatste gebeurde bij Sander nu eens niet. Hij voelde zich als een vis in het water in de opening en stond prima, zij het gelijk.

En zo kabbelde de wedstrijd een hele tijd door; stukken werden geruild, lijnen geopend en aan alle borden verplaatste het spel zich in de richting van het eindspel. Het ging daarna ineens snel. Sander kreeg, naar eigen zeggen, van zijn tegenstander alle gelegenheid om een aanval op te zetten en wikkelde af naar winst. Een kort overleg met mijn Sliedrechtse tegenhanger leverde het inzicht op dat we hetzelfde dachten: 4-4.

Te vroeg gedacht, want ineens kwam er een eind aan de partij van Stijn. Hij had het ergens niet goed gedaan en was in een verloren stelling terechtgekomen. Een duur, en niet ingecalculeerd, verlies. Het duurde niet lang of de volgende tegenvaller diende zich aan. Tjomme won een toren, dreigde mat in twee, maar de witspeler kon met zijn dame eeuwig schaak afdwingen. Tjomme was in vliegende tijdnood gekomen en gebruikte meer dan de 30 seconden die hij er per zet bijkreeg. In potremisestelling ging hij door de vlag.

Karl had het nog heel lang volgehouden en een fraaie partij gespeeld, maar het niveauverschil brak hem tenslotte toch op en daarmee was de wedstrijd ten einde. Jan Willem had een eindspel bereikt, waarin de afruil van torens niet vermeden kon worden en zo restte een lopereindspel met elk zes pionnen. Met de lopers op dezelfde kleur werd het een getouwtrek om het initiatief en de controle over de stelling. Zwart had daar net iets betere mogelijkheden voor, aangezien al zijn pionnen al op de andere kleur stonden. Er volgde een leerzaam stukje schaak met als resultaat een nul voor onze man.

De enige die toen nog bezig was, was Twan. Nadat Stijn verloren had en we nog niet zonder meer verloren hadden, had ik hem de opdracht gegeven te winnen en daar had hij zich met zijn gebruikelijke concentratie op ingezet. Hoewel vermoeid, bleef hij de beste zetten zoeken en bereikte een eindspel met paard en vijf pionnen tegen looper en vier pionnen. Het wachten was op het moment dat de stukken van het bord gingen. Dat gebeurde en het pionneneindspel liet zijn tegenstander zich niet meer bewijzen.

Ondanks deze tweede verlieswedstrijd smaakte de Italiaanse maaltijd bij Il Mago uitstekend. Alleen Sander (gaat vrijwel altijd direct naar huis) en Tjomme (had niet meer zo'n zin in gezelligheid na zijn verlies) waren er niet bij.

De volgende dag werd ik wakker... met griep.

Sliedrecht 1 (2026)	SHTV 1 (1956)	5½-2½
Wim Pool (2014)	Stijn Gieben (2085)	1-0
Peter van den Bergh (2143)	Karl Baak (1856)	1-0
Niels Mijster (2098)	Jan Willem le Grand (1888)	1-0
Bert van de Donk (2127)	Twan van der Togt (2043)	0-1
Theo Dekker (2015)	Sander Pauw (1929)	0-1
Wim Hokken (1930)	Tjomme Klop (2035)	1-0
Kees Wessels (1938)	Peter Vorstermans (1914)	½-½
Hans Klein (1945)	Ton Bodaan (1895)	1-0

Bloed, zweet en tranen (verslag: Karl Baak)

Vooraf had ik nog de hoop dat DSC na hun tweede nederlaag de kampioen-aspiraties opzij zouden zetten en niet in de sterkste opstelling zouden verschijnen. Daarentegen waren er twee extra sterke invallers geregeld.

Dus vielen er geen salonremises te noteren, maar een felle strijd op alle borden. Halverwege de avond leek het zelfs dat we een duidelijk overwicht hadden. Doch het duurde nog lang voor de eerste uitslag een feit was. Maar toen ging het ook ineens hard. Ton was vol lof over zijn tegenstander die eerst op de ene vleugel dreigde en vervolgens op de andere binnen kwam. Evert overbelaste een pion en ikzelf had de problemen voor mijn dame te laat in de gaten. Toen ik op het wedstrijd-formulier keek stond het 0-4 en was Jaimy verdwenen na een counter van zijn tegenstander.

Bleven er nog vier borden over en daar stonden we niet slecht. Aleksander en Gert-Jan haalden zonder problemen het volle punt binnen. Vooral Gert-Jan was zichtbaar tevreden. Ook Maarten was dicht bij winst. Vermoedelijk had hij teveel haast met het winnen van een tweede pion; die pion was namelijk al zwak en ten dode opgeschreven. Nu won zijn tegenstander spoedig een pion terug en wist na een taai verdedigen de remisehaven te bereiken. Echt een ramp was dat niet, want het was duidelijk dat Jan Willem ook niet verder dan remise zou komen.

Over het vertoonde niveau en vechtlust kunnen we tevreden zijn. Jammer dat we weer met lege handen eindigen.

SHTV 2 (1897)	DSC 4 (1940)	3-5
Maarten Stolte (2039)	Kees van der Meer (1976)	½-½
Aleksander Henke (1990)	Ivar de Hoogt (1993)	1-0
Jan Willem le Grand (1937)	Pauline van Nies (2119)	½-½
Jaimy Luk (1842)	Jaap Flohil (1994)	0-1
Gert-Jan Willighagen (1850)	Henrik Tamerus (1878)	1-0
Evert Baak (1831)	Jan-Pieter de Vries (1946)	0-1
Karl Baak (1797)	Jouke van Gosliga (1786)	0-1
Ton Bodaan (1891)	Willem-Jan van den Broek (1829)	0-1

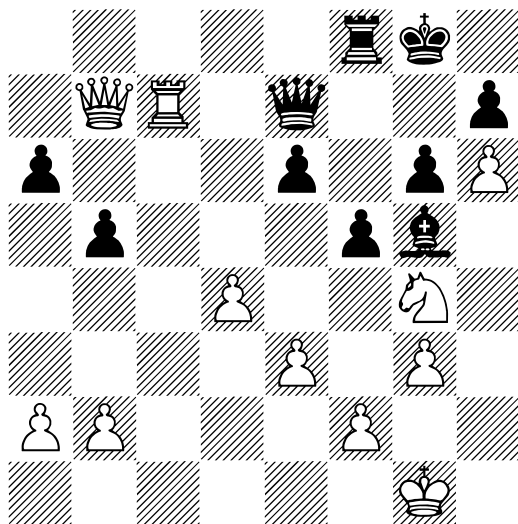
Mokerslag voor SHTV 3 (verslag: Ben Spierings)

Donderdag 15 januari jl. speelden we met SHTV 3 thuis tegen Promotie 3. Er werd gelijktijdig met SHTV 4 gespeeld in de grote zaal, wat een gezellige schaakambiance gaf. Op de schaakborden was het wat minder gezellig en stonden we al snel her en der materiaal achter.

Justus was wederom als eerste klaar. Bij een vijandelijke koningsaanval dacht hij de dame te verjagen, maar opende daarmee juist de diagonaal waardoor de tegenstander dankbaar een mat met dame en loper kon inzetten. Het duurde een uurtje voordat de volgende uitslag viel te noteren. Bij Armin was het slecht afgelopen. Beide koningen stonden in de tocht, wat vaak aanvallend spel oplevert. Dat deed de tegenstander kennelijk iets beter, ik kon niet achterhalen wat de doorslag gaf.

Zelf zorgde ik voor een tegenpunt. Ik won een pion en had het initiatief, wat ik kon omzetten in partijwinst.

Ben Spierings (1736) - Erwin Guijt (1654)

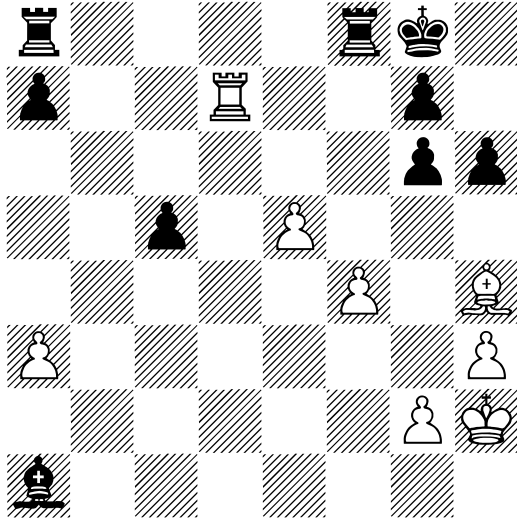
17. Lxc6 Lxc6 18. Txc6 Txc6 19.
Dxc6 Td8 20. Tc1 g6 21. Df3 Tf8
22. g3 Lg5 23. h4 Lh6 24. h5 Db4
25. Pg4 Lg5 26. h6 f5 27. Db7 De7
27... Le7 28. Pe5 Dd6 29. Tc7 Te8
30. Td7 Db4 31. a3 De1 32. Kg2
28. Tc7
1-0

We konden maar kort van deze opsteker genieten, want Cor had verloren. Hij was een pion kwijt geraakt en ondanks goed tegenspel, consolideerde de tegenstander zijn voorsprong naar een eindspel en kon dit verder uitbouwen. De volgende nederlaag werd genoteerd door Piet. Hij was in een hopeloos eindspel terecht gekomen, met weliswaar een gelijk aantal stukken, maar al zijn pionnen waren opgegeten en de tegenstander had er nog wel een aantal. Snel volgde de nederlaag van Theo, die er al een tijdje aan zat te komen. Theo was al snel een stuk kwijt geraakt en probeerde die met de hele trukendoos terug te winnen, maar de tegenstander bleef rustig en won zelfs nog meer materiaal. Nu de teamnederlaag een feit was, kreeg Jan een remiseaanbod. Dat kwam hij netjes overleggen met mij als teamleider, maar gezien de tussenstand mocht Jan het zelf beoordelen. Hij stond ogenschijnlijk iets beter en hij probeerde van alles om te winnen. Bij Olav was een spannende strijd gaande. Ook hier ogenschijnlijk

kans op meer en met de diagramstelling leek misschien wel de winnende zet te zijn gedaan, maar dat liep helemaal anders af.

Olav van Leeuwen (1810) - Mildo van Staden jr. (1827)

36...Da1 37. Kh2 Ld4 38. Tb1??

Een droomvariant voor wit is 38. Txf7 Dg1 39. Kg3 Df2 40. Kg4 Dxc2? 41. Lg3 De2 42. Kh4 en wit wint door ondekbaar mat, maar zwart had dit alles kunnen voorkomen met De2 in plaats van Dxc2, waardoor het remise wordt door eeuwig schaak.

38 ...fxg6 39. Txa1 Lxa1

0-1

Jan was inmiddels in een tijdnoodduel. Hij offerde een kwaliteit, maar dat leverde helaas niet het gewenste resultaat en de tegenstander wikkeld slim af naar een gewonnen eindspel. Hierdoor was de eindstand 1-7 geworden. Met nog drie wedstrijden voor de boeg moet er hard gestreden worden om degradatie te ontlopen.

SHTV 3 (1719)

Armin Segger (1879)

Olav van Leeuwen (1810)

Cor Kanters (1693)

Piet Sikkes (1754)

Theo Bovenlander (1810)

Ben Spierings (1736)

Jan Verheijen (1594)

Justus van Klaveren (1475)

Promotie 3 (1767)

Maarten Wichhart (1960)

Mildo van Staden jr. (1827)

Rens Minnema (1800)

Hans Minnema (1747)

Hielke Kuipers (1691)

Erwin Guijt (1654)

Hamilcar Knops (1783)

Dirk Brinkman (1671)

1-7

0-1

0-1

0-1

0-1

0-1

1-0

0-1

0-1

Teamleider gaf het voorbeeld... (verslag: André Wagner)

... maar de spelers volgden het niet en dat was maar goed ook. Al op de tweede zet was een mindere zet de aanleiding tot een moeizame stelling die het verder beschrijven niet waard is, gevolgd door een gemist paardoffer en een penning op de dame. Na anderhalf uur konden de stukken terug in de beginstelling en de klok uit.

Gelukkig ging het aan de andere borden een stuk beter, wat na een wandeling langs de overige borden al snel duidelijk werd. Nergens stond iemand minder en

Eric en Frans stonden zelfs uitstekend met een stuk plus twee pionnen respectievelijk een looper meer. Het was echter Lex die het eerst tot een resultaat kwam. Na een gelijkopgaande partij besloten de spelers tot remise. We stonden nog achter, maar Eric was goed op dreef en even later kon hij me met een glimlach op zijn gezicht vertellen dat hij de stand gelijk had getrokken.

Een nieuw rondje langs de overgebleven partijen leverde een mooi plaatje op: Rik stond materieel gelijk, maar had meer ruimte, Ed keek tegen een vrije centrumpion aan zonder dat deze snel gevaarlijk kon worden, Franck had een ingewikkelde stelling zonder zichtbare problemen, Geurt Jan (ingevallen voor de grieperige Danny) had een kwaliteit meer en initiatief, en Frans tenslotte had de winst voor het uitkiezen. Ed wilde vervolgens weten of hij remise mocht maken en uiteraard had hij mijn toestemming, onder de toevoeging dat hij ook door mocht spelen als hij er meer in zag.

Even buiten mijn waarneming, want nakaartend met mijn tegenstander, die ook nog de teamleider van het gastteam bleek te zijn, bij de bar bleek Geurt Jan gedecideerd zijn voordeel in winst te hebben omgezet en kon ik eindelijk ook gaan glimlachen, want Frans zag ik doodgemoedereerd zijn punt binnenhalen. Nog één bordpunt scheidde ons van de overwinning.

Die punt ging er komen, want Rik had de witte koning klem in zijn hoek op h1 en bovendien een cruciaal pionnetje op de h-lijn gearresteerd. Ed had toch doorgespeeld en prikte door de stelling van zijn tegenstander heen en alleen bij Franck was er zo op het eerste oog nog geen chocola van te maken.

Rond half elf kon Ed tevreden de felicitaties van de Lierenaar in ontvangst nemen, kort daarop gevolgd door Rik die hetzelfde deed dankzij een onpareerbare mataanval. De aandacht van de toeschouwers ging toen naar de partij van Franck die met opkomende tijdnood aan beide zijden de controle kwijt raakte en onverwacht het voorbeeld van zijn teamleider volgde. Dat had je niet hoeven doen, Franck, maar ik voelde me toch even iets minder alleen.

En daarmee bleef ons vierde team trots aan de leiding in de bondscompetitie. Lierse 2 is afgehaakt en heeft in de volgende ronde ook nog eens de bye. Schaakhuis 3 kan ons passeren door met grote cijfers te winnen van DSC 10, maar ook zij hebben nog een bye in de voorlaatste ronde tegoed. DSC 8 heeft voorlopig de meeste bordpunten, maar kijkt ook nog aan tegen een bye in de laatste ronde. De spanning is nog zeker niet weg, want volgende keer moeten we tegen dit laatstgenoemde team in het hol van de Delftse leeuw.

SHTV 4 (1628)	Lierse 2 (1533)	5½-2½
Rik Pronk (1868)	Sandra van den Berg (1714)	1-0
Ed Olvers (1717)	Nico Alsemgeest (1603)	1-0
Franck Melssen (1633)	Jan Tamerus (1617)	0-1
Geurt Jan van der Meiden (1653)	Dennis van Berkel (1594)	1-0
André Wagner (1619)	Ruud van Heyningen (1445)	0-1
Eric Alvares (1614)	Gerard Buijs (1410)	1-0
Frans Coers (1595)	Wim Poot (1432)	1-0
Lex van der Meer (1323)	Rinus Rodijnen (1451)	½-½

SHTV 5 stormt door (verslag: Geurt Jan van der Meiden)

Vlak voor de kerst speelden we nog tegen Rijswijk 6. Een jeugdteam met een behoorlijk aantal sterke jeugdspelers. Helaas bleken wij door een toetsweek en 2 andere afzeggingen niet in staat met meer dan 5 man te komen. Dit gaf ons direct een 1-0 achterstand. Invaller Eric Kwappenberg speelde zeer degelijk remise. Dankzij ren- en vliegwerk was Thomas in staat om mee te spelen op bord 6. Hij won verdienstelijk. Ard en ik wonnen beiden ook. Waarmee we op 3½ bordpunt kwamen te staan. Pim op bord 3 had het moeilijk. Laat op de avond kreeg hij het punt in de schoot geworpen, maar of het helemaal terecht was... (kortom, 4½-1½)

Rijswijk 6 (861)	SHTV 5 (1386)	1½-4½
Sebastiaan Ketting (1047)	Geurt Jan van der Meiden (1653)	0-1
Timo van Peursen (675)	Ard van der Zwart (1426)	0-1
Bas Sevink (-)	Pim van der Meiden (1338)	0-1
Joep van Iersel (-)	N.O.	1-0R
Mees Waarsenburg (-)	Eric Kwappenberg (1271)	½-½
Elton Veerkamp (-)	Thomas Luk (1240)	0-1

Het nieuwe jaar was precies een week oud toen we tegen WSC 7 mochten aantreden. Dit beloofde vooraf geen makkelijke wedstrijd te worden. Op volle sterkte, zelfs met een man teveel, stonden we de tegenstanders op te wachten. Het leek er lang niet op en zoals gewoonlijk kantelden veel wedstrijden meerdere kanten op, maar uiteindelijk wonnen we op bijna elk bord. Alleen Ard had iets meer moeite, maar kon nadat er genoeg punten binnen waren met een gerust gevoel remise maken. 5½-½. Volgende slachtoffer graag!

Het wordt intussen behoorlijk spannend want er zijn nog maar 4 teams in de HSB competitie die alles hebben gewonnen waaronder SHTV 4 en SHTV 5.

SHTV 5 (1274)	WSC 7 (1218)	5½-½
Geurt Jan van der Meiden (1653)	Marijn Oomes (1267)	1-0
Ard van der Zwart (1426)	Bertus Groot (1349)	½-½
Thomas Luk (1240)	Ad Oomes (1110)	1-0
Pim van der Meiden (1338)	Jos van der Knaap (1194)	1-0
Maarten van der Vegt (965)	Pieter van der Ende (-)	1-0
Mitchell Vuong (1020)	Michel Onderwater (1171)	1-0

Korte avond (verslag: André Wagner)

Bij afwezigheid van teamleider Geurt Jan had ik aangeboden om de honneurs waar te nemen. Behalve hijzelf kon het vijfde team voor de wedstrijd tegen de op één na laatste in de stand van de 4e klasse ook geen gebruik maken van de krachten van vader Pim en routinier Ard van der Zwart. Met enig kunst- en vliegwerk was het echter gelukt om zes spelers op te stellen tegen een team dat al eerder personele problemen had gekend, maar in de thuiswedstrijd voltallig aan kon treden. Onder de Haeghe Ooievaarspelers waren enkele jeugdspelers die met veel plezier aan de slag gingen, hoewel ze soms pas kort lid waren en nog nooit gespeeld hadden met een klok of een partij genoteerd. Ze bleken prima geïnstrueerd op dat gebied en kweten zich keurig van hun taak.

Aan onze kant zouden de neven en nichten Luk/Vuong een belangrijke rol gaan vervullen, want al na een half uur was het eerste matchpunt binnen. Joëlle was de eerste die een stuk wist te winnen en zonder verdere problemen de partij naar zich toe trok, even later gevolgd door Thomas. Ricki kon natuurlijk niet achterblijven en won een stuk, om er 3-0 van te maken. Henk ging ook lekker, kreeg gemakkelijk ruimte en slechte de stelling van zijn tegenstander door het ene stuk na het andere van het bord te verwijderen. De wedstrijd was binnen.

Maarten was in een superscherpe partij tegen Rob van Duivenboden, die zijn tactisch inzicht lekker kon uitleven, vol in de aanval gegaan, maar werd verrast door een paar sluwe zetjes en moest opgeven. Alleen Mitchell was toen nog bezig. Een pionvork had een stuk opgeleverd, maar daarna moesten er eerst de nodige pionnen van het bord voor hij verder kon komen. De partij ging nog stevig heen en weer, maar uiteindelijk leidde een aftrekschaak tot damewinst en daarna was het, zoals het zo mooi heet, een kwestie van techniek.

Weer een fraaie overwinning voor SHTV 5.

Haeghe Ooievaar 4	SHTV 5	1-5
Rob van Duivenboden	Maarten van der Vegt	1-0
Tjebbe Boersma	Thomas Luk	0-1
Casper Bastiaannet	Henk Bouma	0-1
Victor Faber	Mitchell Vuong	0-1
Arnout Neeleman	Joëlle Vuong	0-1
August Hendrixx	Ricki Luk	0-1

Ratinglijst februari

De competities zijn tot de jaarwisseling verwerkt en de grote toernooien (Groningen, Tata Steel) ook. Het zal niemand meer mogen verbazen dat de jeugdleden wederom de grootste verschuivingen laten zien. Noud van der Togt steeg opnieuw (+107) en Cor Kanters herstelde zich van zijn onverwachte daling van vorige keer (+106). Een zeer slecht verlopen toernooi in Groningen leverde de grootste bijdrage voor de val van Thomas de Ruiter (-105), terwijl Justus van Klaveren juist weer goede zaken deed en 86 punten steeg.

De moeizaam verlopende competitie van het tweede en derde team is ook terug te zien in de dalingen van diverse teamspelers, terwijl bij de andere teams de verschillen kleiner zijn en elkaar een beetje in evenwicht houden.

Stijn Gieben	2085 (-35)	Franck Melssen	1630 (-3)
Twan van der Togt	2043 (+25)	André Wagner	1615 (-4)
Maarten Stolte	2036 (-3)	Frans Coers	1601 (+6)
Tjomme Klop	2035 (+9)	Eric Alvares	1581 (-33)
William van Zanten	2022 (-11)	Harold Fikkert	1545 (-)
Aleksander Henke	2003 (+13)	Jan Verheijen	1542 (-52)
Hans Segers	1998 (-16)	Danny Lindhout	1536 (-23)
Marco van Straaten	1985 (-23)	Justus van Klaveren	1514 (+86)
Sander Pauw	1929 (-2)	Kees van Gelder	1511 (-)
Peter Vorstermans	1914 (+2)	Hans Dwarshuis	1486 (-)
Ton Bodaan	1895 (+4)	Rob Dijkstra	1464 (-)
Jan Willem le Grand	1888 (-49)	Ard v.d. Zwart	1426 (-)
Rik Pronk	1882 (+14)	Jan Bonsel	1419 (-)
Karl Baak	1856 (+59)	Henk Bouma	1386 (+12)
Armin Segger	1840 (-5)	Pim van der Meiden	1367 (+29)
Koos Roeleveld	1839 (-)	Lex van der Meer	1321 (-2)
Jaimy Luk	1831 (-11)	Alexander Rietveldt	1283 (+11)
Gert(-Jan Willighagen	1830 (-20)	Eric Kwappenberg	1271 (-)
Olav van Leeuwen	1810 (-)	Thomas Luk	1245 (+39)
Evert Baak	1799 (-32)	Wim Vermeulen	1188 (-)
Theo Bovenlander	1795 (-15)	Maarten van der Vegt	1017 (+52)
Cor Kanters	1783 (+106)	Noud van der Togt	1006 (+107)
Thomas de Ruiter	1771 (-105)	Mitchell Vuong	982 (-14)
Ed Olvers	1726 (+9)	Berke Yigitturk	904 (-)
Piet Sikkes	1721 (-33)	Ricki Luk	882 (-)
Ben Spierings	1703 (-33)	Joëlle Vuong	766 (-)
Geurt Jan v.d. Meiden	1634 (-19)		

Schakende beroemdheden

André Wagner

Beroemde schakers hoef ik hier niet te introduceren. We kunnen ze in het wild bewonderen tijdens grote toernooien als het Tata Steeltoernooi in Wijk aan Zee of zomerse evenementen als het Leiden Chess Tournament, het Science Parktoernooi in Amsterdam of het Open NK in Dieren. En degenen die niet meer onder ons zijn kunnen teruggevonden worden in boeken en op websites, waarbij hun partijen eeuwigheidswaarde hebben en openingsvarianten vaak naar topspelers uit het verleden zijn vernoemd. Alleen de aap die Tartakower inspireerde om de Sokolsky-opening een bijnaam te geven zal voor altijd anoniem blijven.

Anders wordt het met schakende beroemdheden en soms beruchtheden, zo dit al een bestaand woord is. Wie op zoek gaat naar bekende personen die ook een potje schaakten, stuit al snel op een schier eindeloze lijst van gekroonde hoofden, (soms bekroonde) acteurs en actrices, wetenschappers, schrijvers en politici. Josef Stalin was een fervent schaker en vond dat het hele volk onderwezen diende te worden in het spel. De vloedgolf van sterke spelers en speelsters die na het vallen van het IJzeren Gordijn over de wereld uitstroomde was hier een gevolg van.

In 1996 ontving koningin Elizabeth II van Groot-Brittannië uit handen van Nelson Mandela een bijzonder schaakspel, bestaande uit een leger van ‘Boers’ dat de strijd aanbindt tegen een leger van zwarte Zuid-Afrikanen. Apartheid ten voeten uit. Mandela wist ongetwijfeld dat de Britse koningin enige schaakvaardigheid heeft, al zegt zij er zelf over: “I play, but I am always losing. I learned my chess the hard way.”^[1]

Wie zeker niet altijd verloor, integendeel, was Humphrey Bogart (1899-1957). Zijn niveau moet hebben gelegen op wat men in de VS ‘expert level’ noemt, wat overeen komt met een rating van ongeveer 2000. In de film *Casablanca* zit zijn karakter Rick Blaine regelmatig aan een schaakbord en naar verluid was het zijn eigen idee om dit element toe te voegen. Bogart was een wat stugge, zwijgzame man die echter wel altijd te porren was voor een potje schaken. Hoe mooi moet het voor hem zijn geweest toen hij bij de opnames van de film *To have and have not* (1944) een jonge actrice tegenover zich kreeg die ook niet onbekend was met de schaakstukken.

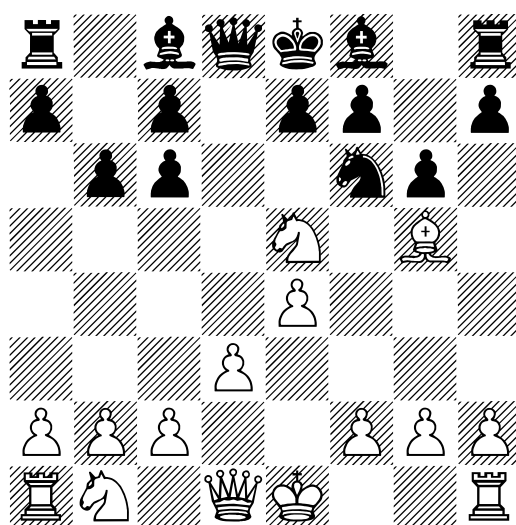
Betty Joan Perske (1924-2014) had na de scheiding van haar ouders de naam van haar moeder aangenomen en kreeg na haar verhuizing naar Hollywood een nieuwe voornaam als artiestennaam, waar onder ze veel bekendheid zou verwerven: Lauren Bacall. Ze had pit, girl power avant-la-lettre, tot aan haar dood

op 12 augustus vorig jaar, vijf weken voor haar 90e verjaardag. Een jaar na haar ontmoeting met Humphrey Bogart werd zij zijn vierde echtgenote; het huwelijk eindigde met de vroegtijdige dood van Bogart.

Hoewel hij een schaakmaatje groter was dan Lauren, moeten ze regelmatig de strijd aangegaan zijn. Het is ook op de gevoelige plaat vastgelegd, al kan het altijd zijn dat onderstaande foto geposeerd is.

Bogart heeft het zwarte damepaard in zijn hand, maar de stelling op het bord kan alleen bereikt zijn na de zwart zet d7xc6, waarbij de witte loper teruggeslagen is:

Sommige partijen van Bogart zijn bewaard gebleven, zoals de volgende die hij met zijn echtgenote speelde in 1951.

1. e4 e5 2. Pf3 Pc6 3. Lb5 g6

Een weinig meer gespeelde variant, die al vroeg verraaft wat zwart van plan is. Het lijkt er op dat Bacall dit al vaker gespeeld heeft, want Bogart reageert terughoudend en verleidt (in deze context wellicht dubbelzinnig) haar om de aanval te kiezen.

Gebruikelijk is 4. c3 of 4 d4.

4. d3 d5 5. exd5 Dxd5 6. c4

Logischer lijkt de ontwikkelingszet Pc3. De tekstzet verzwakt schijnbaar de d-pion, maar Bogart heeft verder gekeken en kent zijn tegenstandster.

6. ...Lb4† 7. Pc3 Lxc3†

Inconsequent en onnodig. De 3e zet van zwart bereidt ...Lg7 voor, wat in de meeste varianten van deze verdediging ook wordt gespeeld. Nu echter verzwakt zij haar zwarte velden en wit maakt daar gretig gebruik van. Het alternatief ...Dd6 8. 0-0 ziet er ook niet lekker uit. Nu echter wordt zwart definitief de controle over het centrum ontnomen.

8. bxc3 Dd6 9. a4 Ld7 10. La3 Df6

De arme zwarte dame wordt steeds weer opgejaagd en wit staat nu echt riant.

11. De2 Pge7 12. Lxe7 Dxe7 13. Lxc6 Lxc6 14. Pxe5

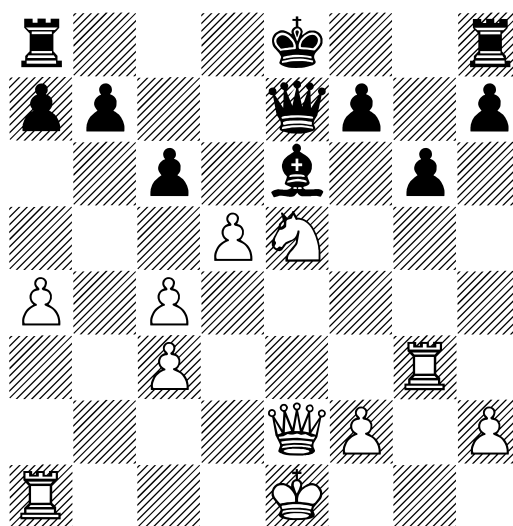
Brutale zet. De pion op g2 is giftig en Bogart is helemaal niet van zins om nog te rokeren. De zwarte dame kan niet goed weg van de e-lijn en de toren op h1 wordt gratis in de gelegenheid gesteld om ontwikkeld te worden, doordat hij de zwarte loper

gaat opjagen.

14. ...Lxg2 15. Tg1 Lh3 16. Tg3 Le6 17. d4

Ten aanval! Met de optie om Te3 te spelen, wordt zwart steeds verder in het nauw gedreven.

17. ...c6 18. d5?!

Een pionoffer. Speelt de kat hier met de muis? Na Te3 ziet het er ook goed uit: 18. Te3 f6?? 19. Pxg6! of 18. Te3 0-0 (Interessant is ...0-0-0) 19. d5 cxd5 20. cxd5 gevolgd door 21. Pxg6.

18. ...cxd5 19. cxd5 Lxd5 20. c4 Le6 21. Te3 f6??

Zoals boven al aangegeven, is dit geen goed idee wegens Pxg6! Bogart wil echter geen kwaliteit winnen, maar gaat voor stukwinst...

22. Pd3 Kf7 23. Pf4 Tae8 24. Pxe6 Db4† 25. Kf1 Te7 26. Te1 The8 27. Pd8†! Kf8 28. Txe7 Txe7 29. Dxe7† Dxe7 30. Txe7 Kxe7 31. Pxb7

1-0

[1] <http://www.sunstar.com.ph/cebu/sports/2013/01/04/pestano-why-chess-called-royal-game-261188>

Stukken die elkaar in de weg staan; deel 4

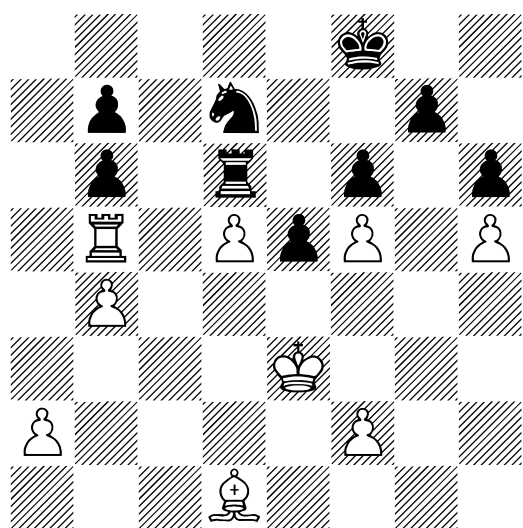
Ontsnappen aan de zelfblokkade; een thema-artikel

William van Zanten

In de eerdere delen hebben we de nadelen van zelfblokkade gezien; voorop mat gaan, materiaalverlies lijden, of promotie moeten toestaan. Nu we weten hoe nadelig zelfblokkade kan zijn, rijst de vraag: mochten onze eigen stukken elkaar onverhoopt in de weg staan, hoe lossen we dat probleem dan op? Behalve naar oplossingen voor zelfblokkade, bekijken we enkele extreme gevallen waarin zelfblokkade zelfs gunstig is. Eerst de oplossingen.

De meest voorkomende oplossingen zijn waarschijnlijk ruil en hergroepering. Stukruil wordt i.h.a. aangeraden als je minder ruimte hebt. Bij hergroepering maken je stukken achtereenvolgens gebruik van dat ene schaarse veld. Zowel voor stukruil als hergroepering hebben we soms nodig dat de tegenstander ons daarvoor voldoende tijd laat.

Carlsen - Fressinet, FIDE World Rapid Championship, Dubai 2014

41. ...Pb8 42. a4 Pa6 43. a5 Pc7 44. Txb6 Pcd5† was not so hard to find, because with White's rook trapped, you always look for ways to attack it. Dit commentaar van Van Wely past prima in het thema van de artikelenserie: opgesloten stukken zijn een indicatie dat het stuk verloren kan gaan - daar moet je als aanvaller dus een antenne voor hebben, en (meteen) gevolgen aan verbinden.

U ziet de toren op b5, die lijdt aan de zelfblokkade door zijn pionnen op d5 en b4. Zwart werkte nu mee: hij gaf wit de tijd om zijn toren te bevrijden (met de actie a4-a5)

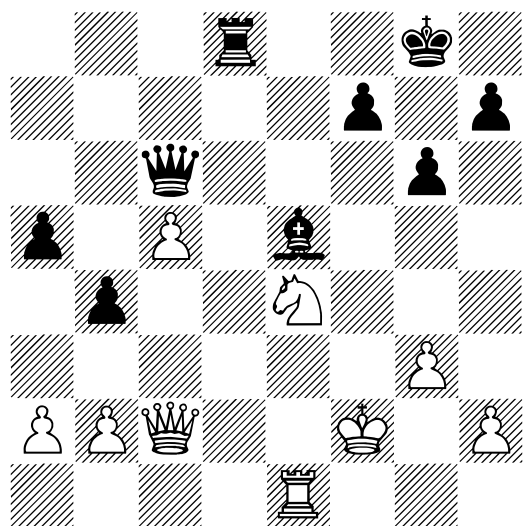
41. ...Ke7?

Loek van Wely geeft aan hoe zwart de witte toren had kunnen vangen:

Na 41. ...Ke7? bevrijdde wit zijn toren en werd de partij remise: 42. a4 Kd8 43. a5 Kc7 44. La4 Kd8 45. Kd3 Kc7 46. Lb3 Kd8 47. Kc3 Kc7 48. f3 bxa5 49. Txa5 Pb6 50. Tc5† Kd8 51. Kb2 Pc8 52. Ta5 Kc7 53. Ta1 Td7 54. Tg1 Pd6 55. Lc2 Kb6 56. Ld3 Tc7 57. Kb3 Te7 58. Kc3 Tc7† 59. Kd2 Td7 60. Ke3 Te7 61. Tg2 Tc7 62. Kd2 Te7 63. Ke3 Tc7 64. Kd2 Te7 ½-½

Carlsen profiteerde in Dubai bij de rapid nogmaals van een tegenstander die hem tijd cadeau deed. In dit geval gebruikte Carlsen die tijd voor een hergroepering van koning en paard. Zie

Carlsen - Grischuk, FIDE World Rapid Championship, Dubai 2014

his king has found some shelter.

Anders gezegd, na 30. ...f5 zou zwart het paard verjagen voordat het naar het (zelf-geblokkeerde) veld f2 terug kon. Dat is het ijzer smeden als het heet is, seize the moment, profiteren van het tijdelijk ongemak van de witte stukken, de ruimteschaarste op f2. De witte koning staat dan uiterst ongemakkelijk en zwart wint meteen materiaal.

Zwart kan hier een lelijke koningsaanval inzetten; de witte koning staat al relatief bloot, en het witte paard zou het liefst naar f2 teruggaan - wat op het moment niet nodig is. Van die zelfblokkade (schaarse ruimte op f2) profiteerde Grishuk niet met:

30. ...Ld4† (beter 30. ...f5 31. Pg5 Ld4†)

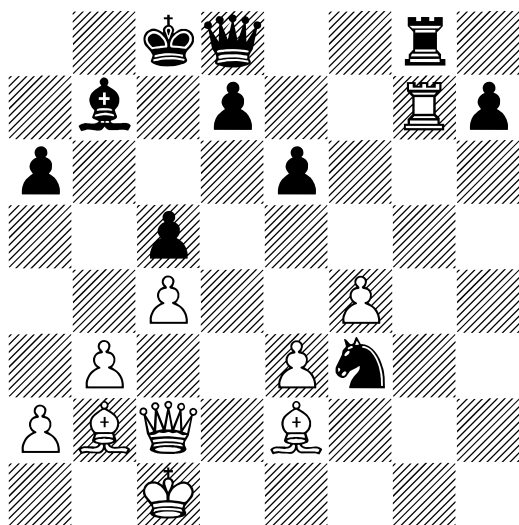
Van Wely: The wrong move order. 30. ...f5! was correct, because now, after 31. Kf1 f5, White has the quiet knight retreat 32. Pf2 and suddenly

In de partij wist Carlsen zelfs nog te winnen.

32. ...Lxc5 33. Te5 Da6† 34. Kg2 Db7† 35. Kh3 Ld4 36. Txa5 Db6 37. Dc4† Kh8 38. Tb5 Df6 39. Pd3 g5 40. Td5 Txd5 41. Dxd5 Kg7 42. Pxb4 Lxb2 43. a4 f4 44. Kg2 Lc3 45. Pd3 fxg3 46. hxg3 De7 47. Pf2 De5 48. Df3 Ld4 49. Db7† Kg6 50. Dc6† Kg7 51. Pe4 h5 52. a5 h4 53. g4 Le3 54. Dd7† Kg6 55. Dd6† Dxd6 56. Pxd6 Kf6 57. a6 Ke6 58. Pb5 Ke5 59. Kf3 Lb6 60. a7 Lxa7 61. Pxa7 1-0

Je kunt dit geluk noemen van Carlsen (de tegenstander werkt mee), maar hij heeft duidelijk oog voor de zelfblokkade en de noodzaak die als het even kan in het eigen kamp op te heffen. Vergelijk het commentaar van zijn beroemde trainer, Simon Agdestein:

Carlsen - Shaposhnikov, Moscow 2004

Bij 22. Lf6 geeft Agdestein (in zijn biografie van Carlsen) een uitroep-

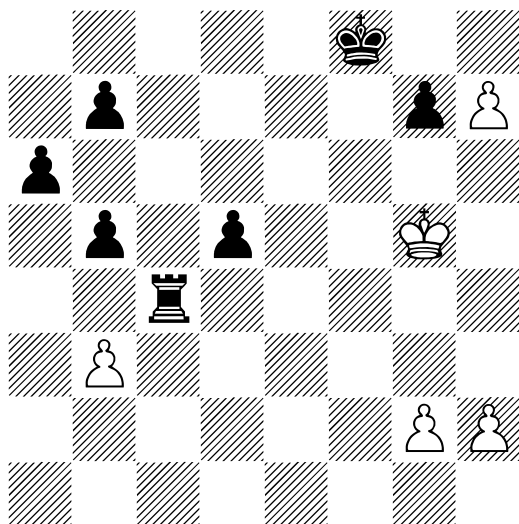
teken, met als commentaar: “The most precise. Magnus wants an escape square on b2 for his king.”

M.a.w., Agdestein (vast na raadpleging van Carlsen) legt uit dat Carlsen let op zelfblokkade (schaarste van veld b2) en dat wit daarom niet koos voor de eenvoudigere winst met 22. Dxd7. Verder haalt wit er zo natuurlijk een (zeer eventueel) tegenspel met Dh4-e1 uit.

22. ...Df8 23. Dxd7 Th8 24. Dg6 Th1† 25. Kb2 Tg1 26. Lg5 Txd5 27. fxg5 Pe5 28. Df6 Dd6 29. Tg8† Kc7 30. Kc3 1-0

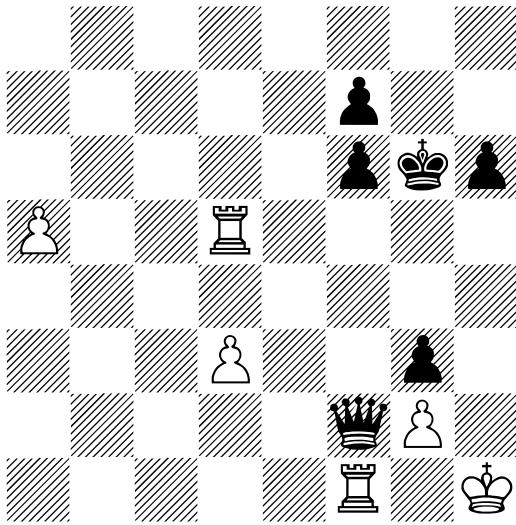
De meest beroemde verdediging tegen zelfblokkade stamt wellicht van Lasker. De techniek heeft voor zover ik weet nog geen naam, ik ben geneigd die te omschrijven als ruimingsdesperado:

N.N. - Lasker, simul London 1914

Lasker staat materiaal voor, maar de pion op h7 lijkt onstopbaar. Toch krijgt zwart de vrijpion eronder: 1. ...Th4 2. Kxh4 g5† en zwart heeft met de ruimingsdesperado tijd (en plek) gewonnen voor 3. ...Kg7

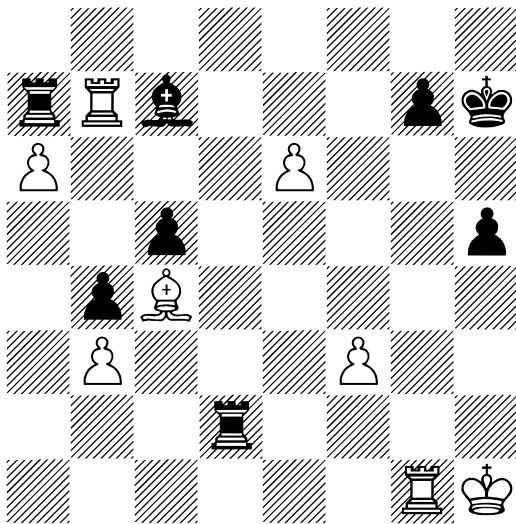
Aljechin - Shishkov, Moskou 1919

Hoe beoordeelt u de stelling na 22. Txf2 gxf2, waarna de witte g-pion lijkt te verhinderen dat wit met zijn koning de f-pion stopt?

22. Txf2 gxf2 23. Tf5! Kxf5 24. g4† (weer Lasker's ruimingsdesperado) Kxg4 25. Kg2 en de f-pion is gestopt: 1-0

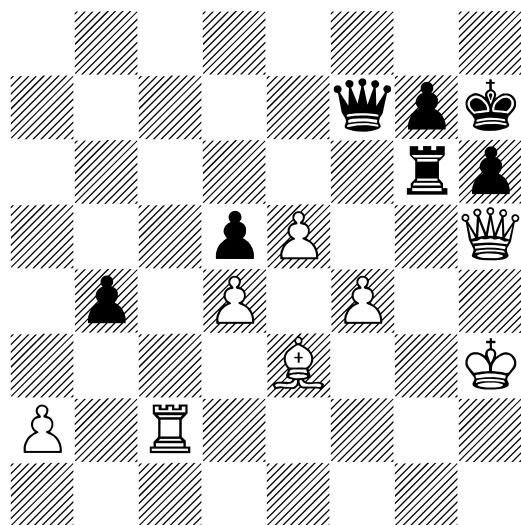
Garcia - Panno, Colombia 1977, positie na La5-c7

Zwart droomde van 1. Txa7, waarna hij mat zou geven op h2, omdat de witte koning niet naar g1 kan. Wit won eenvoudig met 1. Txc7† gevolgd door Txa7. Het mat op h2 zit er dan niet meer in, doordat wit het koning-immobiliserende stuk op g1 met tempo heeft weggespeeld. Ook dit zou je een ruimingsdesperado kunnen noemen.

Tot slot enkele verdergaande uitzonderingen op de zelfblokkade als nadeel. Sommige voorbeelden tonen dat zelfblokkade (in uitzonderingsgevallen) irrelevant of zelfs gunstig kan zijn. In Nimzowitsch's beroemde blokkadepartij tegen Johner (Dresden 1926) realiseert hij totale verlamming bij wit: maar met de eerste zet in dat plan (Dd8-d7, met zijn loper nog op c8) blokkeert hij een van zijn eigen stukken. Dit 'nadeel' blijkt in het vervolg geen rol te spelen. Eveneens niet ongunstig, integendeel, was de zelfblokkade van Karpov in

Karpov - Yusupov, Moscow ch-URS 1983

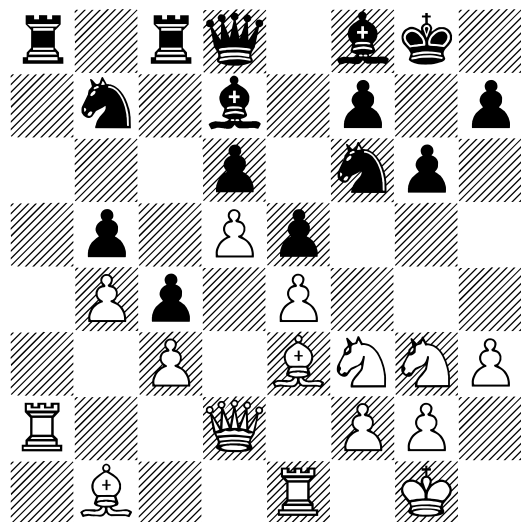

43. Th2!

Afek: Blokkeert de koning de terugtocht, indruisend tegen de intuïtie. Maar in dit geval winnend (want, de specifieke dreiging 43. ...Tg3† ontzenuwend, nu zou na 43. ...Tg3† 44. Kxg3 de witte dame gedekt staan). Na 43. Th2 volgde nog 43. ...Dd7† 44. f5 en zwart gaf op.

Karpov heeft nog een andere beroemde uitzondering op zelfblokkade op zijn naam staan, waarin hij laat zien dat je juist voordeel kunt hebben aan zelfblokkade, nl. om de spanning te handhaven, door stukruil (nog even) uit te stellen. U kent de partij uit tal van leerboeken over de open lijn:

Karpov - Unzicker, Nice 1974

Wit speelde hier het zelfblokkerende 24. La7! - waardoor hij tijd kreeg voor troepenopbouw op de a-lijn.

24. ...Pe8 25. Lc2 Pc7 26. Teal De7 27. Lb1 Le8 28. Pe2 Pd8 29. Ph2 Lg7 30. f4 f6 31. f5 g5 32. Lc2 Lf7 33. Pg3 Pb7 34. Ld1 h6 35. Lh5 De8 36. Dd1 Pd8 37. Ta3 Kf8 38. T1a2 Kg8 39. Pg4 Kf8 40. Pe3 Kg8 41. Lxf7† Pxf7 42. Dh5 Pd8 43. Dg6 Kf8 44. Ph5 1-0

Bronznik is zo onder de indruk van Karpov's Le3-a7, dat hij er een geheel hoofdstuk aan wijdt (techniek 19, in zijn boek *Techniques of Positional Play: 45 Practical Methods to Gain the Upper Hand in Chess*).

Schaakagenda

Februari 2015

za	21	[jeugd] Grand Prix 4 (Pionnetjes)
do	26	20e ronde seniorencompetitie
za	28	Open Rapidkampioenschap HSV (Haagse Rapidcyclus 1)

Maart 2015

ma	2	WSC 3 - SHTV 3
do	5	21e ronde seniorencompetitie SHTV 5 - Promotie 7
za	7	SHTV 1 - De Pion 2
do	12	22e ronde seniorencompetitie + einddatum halve finale beker SHTV 4 - DSC 10
ma	16	WSC 2 - SHTV 2
do	19	23e ronde seniorencompetitie
za	21	HWP Sas van Gent 2 - SHTV 1
do	26	24e ronde seniorencompetitie SHTV 3 - Rijswijk 3
za	28	[jeugd] Grand Prix 5 (Haeghe Ooievaar)
ma	30	DSC 11 - SHTV 5

April 2015

do	2	25e ronde seniorencompetitie Haeghe Ooievaar 3 - SHTV 4
vr 3 - zo	5	Prinsenstadtoernooi
do	9	26e ronde seniorencompetitie + einddatum finale beker
za	11	SHTV 1 - HWP Sas van Gent 3
do	16	27e en laatste ronde seniorencompetitie
za	18	Open Rapidkampioenschap SHTV (Haagse Rapidcyclus 2)
wo	22	SHTV 2 - DSC 5 (centrale slotronde Promotie- en 1e klasse) Schaakhuis 2 - SHTV 3
do	23	Rapidkampioenschap; ronde 1-4
za	25	[jeugd] Grand Prix 6 (Lierse)
ma	27	Open Leids Rapidkampioenschap
do	30	Rapidkampioenschap; ronde 5-8

Kopieerservice bij KONTRAST

als goed in meervoud moet

KONTRAST

Tanhofdreef 7 te Delft

Tel. (015) 2618823

**TEGOED
BON
VOOR**

GRATIS

een paar daglenzen of
een paar weeklenzen of
een paar maandlenzen

duo●●optiek

THOMSONLAAN 93
2565 HZ DEN HAAG
Tel. 070 - 360 70 02

**TEGOED
BON
VOOR**

GRATIS

een paar daglenzen of
een paar weeklenzen of
een paar maandlenzen

duo●●optiek

THOMSONLAAN 93
2565 HZ DEN HAAG
Tel. 070 - 360 70 02

Alfa Eden Language Solutions levert diverse taaloplossingen zoals: vertalingen, proofreading, tolkdiensten en adaptieve taallessen. Deze diensten leveren wij voor de volgende talen: Nederlands, Engels, Frans, Duits en Spaans. Ons doel is om elke taaloplossing zo spoedig en zorgvuldig mogelijk te leveren. Discretie staat daarbij zeer hoog in het vaandel!

Wij leveren onze diensten zowel aan personen als bedrijven. Onze voornaamste zakelijke doelgroepen zijn: de horeca, toerisme, evenementen, marketing, websites, advocatenkantoren en op internationaal niveau opererende bedrijven.

+31 (6) 5355 8671

www.alfaeden.nl

info@alfaeden.nl